VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM
VIỆN SINH THÁI VÀ TÀI NGUYÊN SINH VẬT

PHẠM THỊ HỒNG NHUNG

NGHIÊN CỨU TÍNH ĐA DẠNG THỰC VẬT NGÀNH NGỌC LAN (MAGNOLIOPHYTA) TẠI ĐẢO LÝ SƠN, TỈNH QUẢNG NGÃI

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

HÀ NỘI - 2018

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM
VIỆN SINH THÁI VÀ TÀI NGUYÊN SINH VẬT

PHẠM THỊ HỒNG NHUNG

NGHIÊN CỨU TÍNH ĐA DẠNG THỰC VẬT NGÀNH NGỌC LAN (MAGNOLIOPHYTA) TẠI ĐẢO LÝ SƠN, TỈNH QUẢNG NGÃI

Chuyên ngành: Thực vật học
Mã số: 8 42 01 11

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

Người hướng dẫn khoa học: TS. VŨ TIẾN CHÍNH

HÀ NỘI - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các số liệu và kết quả trong luận văn là trung thực và chưa được công bố ở bất kỳ công trình nào.

Hà Nội, ngày tháng năm 2018

Tác giả

Phạm Thị Hồng Nhung

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc nhất tới thầy hướng dẫn khoa học ***TS. Vũ Tiến Chính*** *đã chỉ dẫn tận tình, hướng dẫn chu đáo, giúp đỡ em trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu để em hoàn thành luận văn này.*

Tác giả chân thành cảm ơn Ban lãnh đạo, tập thể các giảng viên Viện Sinh thài và tài nguyên sinh vật, Bảo tàng thiên nhiên Việt Nam, Viện Hàn lâm khoa học và công nghệ Việt Nam đã tạo điều kiện thuận lợi giúp đỡ em trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tác giả cũng xin chân thành cảm ơn các thầy cô trong Ban giám hiệu trường THPT Nguyễn Khuyến, đồng nghiệp đã động viên khích lệ và tạo mọi điều kiện thuận lợi để tôi tham gia đầy đủ quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng, tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới toàn thể gia đình và bạn bè đã luôn quan tâm, cổ vũ động viên tôi hoàn thành luận văn này.

Xin trân trọng cảm ơn!

Hà Nội, tháng năm 2018

Tác giả

Phạm Thị Hồng Nhung

MỤC LỤC

Lời cam đoan i
Lời cảm ơn ii
Danh mục chữ viết tắt vi
Danh mục bảng vii
Danh mục hình viii
MỞ ĐẦU 1
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU 4
1. Tổng quan vấn đề ngoài nước 4
1.1. Đa dạng sinh vật 4
1.2. Các nghiên cứu về dạng sống của thực vật 6
1.3. Các nghiên cứu về giá trị sử dụng của hệ thực vật 7
1.4. Các nghiên cứu về giá trị bảo tồn của hệ thực vật 8
2. Tình hình nghiên cứu ở trong nước 8
3. Tổng quan về thực vật trên hệ thống đảo ven bờ Việt Nam 12
4. Lược sử nghiên cứu hệ thực vật tại đảo Lý Sơn 13
CHƯƠNG 2. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU 14
2.1. Đối tượng nghiên cứu 14
2.2. Nội dung nghiên cứu 14
2.2.1. Xây dựng danh lục các loài thực vật thuộc ngành Ngọc lan (Magnoliophyta) tại đảo Lý Sơn, Quảng Ngãi. 14
2.2.2. Đánh giá đa dạng các taxon bậc ngành, bậc lớp. 14
2.2.3. Đánh giá đa dạng bậc họ và chi 14
2.2.4. Đánh giá đa dạng về dạng sống 14
2.2.5. Đánh giá đa dạng về giá trị sử dụng 14
2.2.6. Đa dạng về nguồn gen bị đe dọa 14

2.2.7. Đề xuất một số biện pháp bảo tồn và phát triển đa dạng thực vật 14
2.3. Phạm vi nghiên cứu 14
2.4. Phương pháp nghiên cứu 15
2.4.1. Phương pháp kế thừa 15
2.4.2. Phương pháp điều tra thực địa 15
2.4.3. Phương pháp xử lý mẫu trong phòng thí nghiệm 15
2.4.4. Phương pháp tổng hợp, phân tích số liệu và đánh giá 15
CHƯƠNG 3. SƠ LƯỢC VỀ ĐẶC ĐIỂM ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN, KINH TẾ-XÃ HỘI KHU VỰC NGHIÊN CỨU 18
3.1. Điều kiện tự nhiên 18
3.1.1. Vị trí địa lý 18
3.1.2. Địa hình, địa mạo 18
3.1.3. Khí hậu, thủy văn 19
3.1.4. Địa chất, thổ nhưỡng 21
3.1.5. Hải văn 22
3.1.6. Các nguồn tài nguyên thiên nhiên 22
3.2. Điều kiện kinh tế, xã hội 23
3.2.1. Diện tích, dân số 23
3.2.2. Điều kiện kinh tế 24
3.2.3. Điều kiện văn hóa -xã hội 25
CHƯƠNG 4. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN 27
4.1. Xây dựng danh lục thực vật ngành Ngọc lan (Magnoliophyta) 27
4.2. Đa dạng hệ thực vật ở bậc ngành 27
4.3. Đa dạng ở bậc dưới ngành 28
4.3.1. Đa dạng bậc họ 29
4.3.2. Đa dạng bậc chi 31
4.4. Đa dạng dạng sống 33

4.5. Sự đa dạng về giá trị sử dụng nguồn tài nguyên thực vật.....34
4.6. Các loài quý hiếm có nguy cơ bị đe dọa tuyệt chủng.....35
4.6.1. Các loài quý hiếm cần được bảo vệ 35
4.6.2. Các loài có nguy cơ bị đe dọa tuyệt chủng 36
4.6.3 Mô tả một số loài thực vật nằm trong Sách Đỏ Việt Nam tại đảo Lý Sơn, Quảng Ngãi.....36
4.6.3.1. Cây Phong ba 36
4.6.3.2. Cây Bàng vuông.....39
4.6.3.3. Cây Tật lê 41
4.7. Các giải pháp đề xuất nhằm bảo tồn ĐDTV tại đảo Lý Sơn 43
4.7.1. Tình trạng và các mối đe dọa làm suy giảm ĐDTV 43
4.7.2. Nguyên nhân suy giảm đa dạng thực vật tại đảo Lý Sơn 43
4.7.3. Các giải pháp bảo tồn ĐDTV tại đảo Lý Sơn.....44
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ 47
CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN VĂN.....49
TÀI LIỆU THAM KHẢO 50
PHỤ LỤC.....55

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

DLĐTG	Danh lục Đỏ Thế giới
DLĐVN	Danh lục Đỏ Việt Nam
ĐDSH	Đa dạng sinh học
ĐDTV	Đa dạng thực vật
HST	Hệ sinh thái
IUCN	The International Union for Conservation of Nature and Nature Resource (Hiệp hội bảo tồn thiên nhiên quốc tế)
KBT	Khu bảo tồn
KBTTN	Khu bảo tồn thiên nhiên
NĐ	Nghị định
UBND	Uỷ ban nhân dân
WWF	World Wide Fund For Nature (Quỹ quốc tế bảo vệ thiên nhiên)

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1. Diện tích, dân số và mật độ dân số của 3 xã thuộc Lý Sơn.....23
Bảng 4.1. Sự phân bố các taxon thuộc ngành Ngọc lan (Magnoliophyta) ở đảo Lý Sơn, Quảng Ngãi.....27
Bảng 4.2. Mười họ đa dạng nhất của thực vật ngành Ngọc lan ở đảo Lý Sơn, Quảng Ngãi.....29
Bảng 4.3. Mười chi đa dạng nhất của thực vật ngành Ngọc lan ở đảo Lý Sơn, Quảng Ngãi.....31
Bảng 4.4. Phổ dạng sống của thực vật ngành Ngọc lan ở đảo Lý Sơn, Quảng Ngãi.....33
Bảng 4.5. Giá trị sử dụng của các loài thực vật ở đảo Lý Sơn, Quảng Ngãi.....34
Bảng 4.6. Nguồn gen thực vật ngành Ngọc lan có nguy cơ bị đe dọa tuyệt chủng ghi trong Sách Đỏ Việt Nam 2007, ở đảo Lý Sơn, Quảng Ngãi.....36

DANH MỤC HÌNH

Hình 3.1. Bản đồ đảo Lý Sơn - Quảng Ngãi 18
Hình 4.1. Biểu đồ biểu thị sự phân bố các taxon ngành Ngọc lan ở đảo Lý Sơn 28
Hình 4.2. Biểu đồ biểu thị các họ có nhiều loài nhất tại khu vực nghiên cứu 30
Hình 4.3. Biểu đồ biểu thị các chi có nhiều loài nhất tại khu vực nghiên cứu 32
Hình 4.4. Cây Phong ba (*Argusia argentea* (L. f.) Heine) 38
Hình 4.5. Cây Bàng vuông (*Barringtonia asiatica* (L.) Kurz) 41
Hình 4.6. Cây Tật lê (*Tribulus terrestris* L.) 43